

ET LYST VÆRELSE

ET LYST VÆRELSE

**EMPATI, RUMOPFATTELSE, KUNSTNERISK
SELVSPEJLING OG ÆSTETIK I
KVINDELIGE DANSKE FORFATTERES
OG BILLEDKUNSTNERES VÆRKER I
PERIODEN 1930-90**

© Forfatteren og Syddansk Universitetsforlag 2015
University of Southern Denmark Studies in Scandinavian Languages and Literatures vol. 123
Sats og tryk: Specialtrykkeriet Viborg A/S
Omslag: Donald Jensen Universet
Omslagsillustration: Ebba Carstensen: Skov med liggende pige, 1943. ARoS
Aarhus Kunstmuseum

ISBN: 978 87 7674 858 6

Et lyst værelse
er trykt med støtte fra
Landsdommer V. Gieses Legat og
Overretssagfører L. Zeuthens Mindelegat

*Mekanisk, fotografisk, elektronisk eller
anden mangfoldiggørelse af denne bog
er kun tilladt med forlagets tilladelse eller
ifølge overenskomst med Copy-Dan*

Syddansk Universitetsforlag
Campusvej 55
5230 Odense M

Tlf. 6615 7999
Fax. 6615 8126
www.universitypress.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	6
VÆRELSE MED STORE VINDUER	10
KARYATIDER, RECEPTIVITET OG SANSELIGHED	32
DEN INDRE, UNGE PIGE OG DE RUNDE OG REKONSTRUERED E VÆRELSER	52
LYSNINGER I SPROGET OG I BILLEDKUNSTEN – ET KVINDELIGT RØNTGENBLIK	80
SKRIN, SPEJLE OG SELVFORSTÅELSE	100
FYLDTE RUM, NATUREN OG DET EROTISKE	116
VÆKSTZONER, EMPATI OG ÅBENHED	126

FORORD

Lige siden jeg skrev bogen “En plads i solen – Kvindelige danske kunstnere født mellem 1850 og 1930”, udgivet på forlaget North (2007), og herefter arrangerede udstillingerne “En plads i solen” på henholdsvis Kvindemuseet i Aarhus (2009) og Sophienholm nord for København (2011), har jeg haft lyst til at skrive en bog, der både skulle handle om kvindelige forfattere og billedkunstnere. Med fokus på fællestræk i blandt andet temaer, synsvinkler og kunstnerisk selvforståelse, set på tværs af kunstarterne.

Netop det tværfaglige aspekt interesserer mig meget, og jeg har tidligere beskæftiget mig med det i bogen om kvindelige “Blikket i spejlet - Selvets spejling i kunstnerromaner og selvportrætter fra 1880-1914”, udgivet på Syddansk Universitetsforlag (2002). Jeg havde i mit arbejde med mine tidligere bøger iagttaget overensstemmelser mellem værker af kvindelige forfattere og billedkunstnere og havde lyst til at grave ned i dette emne. Det var derfor yderst kærkomment, at Statens Kunstråd bevilgede mig arbejdslegat til udarbejdelsen af manuskriptet til nærværende bog, “Et lyst værelse”, hvor det, som udgangspunkt, har været hensigten at tegne konturerne i broen mellem kunstarterne, med blikket rettet mod værker af kvindelige forfattere og billedkunstnere, og hermed få et kig ind i det kreative rum, som synes fyldt med muligheder, sensibilitet og sanselighed.

Det har været en stor glæde, at forlagsdirektør Martin Lindø Westergaard på Syddansk Universitetsforlag fra starten var positiv over for bog-projektet og sørgede for at indhente faglig bedømmelse af manuskriptet og rådgivning vedrørende udarbejdelsen af det endelige manuskript. Medarbejderne på Syddansk Universitetsforlag skal takkes for imødekommenhed og indsats i forbindelse med udgivelse af nu i alt tre bøger fra min hånd. At jeg ydermere har modtaget økonomisk støtte til publikationen fra Landsdommer V. Gieses Legat og Overretssagfører L. Zeuthens Mindelegat, har blandt andet betydet, at bogen kan udgives med illustrationer, der i sig selv har æstetisk værdi og understøtter bogens argumentation.

En række museer har velvilligt støttet op om bogens udgivelse ved at udlåne digitalt billedmateriale fra deres samlinger. Jeg er således taknemmelig for under favorable vilkår at have lånt vigtige fotografiske optagelser fra Kunsten i Aalborg, ARoS Aarhus Kunstmuseum, Skagens Museum, Anna Klindt Sørensens Fond, Carl-Henning Pedersen og Else Alfelts Museum, Vejen Kunstmuseum og Sorø Kunstmuseum. Desuden skal fotograf Karsten Weirup, billedkunstnerne Viera Collaro og Margrete Sørensen samt Clausens Kunsthandel takkes for på lignende måde at have udlånt fotografiske optagelser.

Billedkunstner Birgitte Ejdrup Kristensen har med stort engagement stillet op til faglige samtaler og har bakket op om projektet. Flere har bidraget med materiale og oplysninger, som jeg ligeledes er taknemmelig for. Det gælder Henrik Vittrup, Mads Ingholt og Holger Schou Madsen.

En særlig tak til min mand, Thomas Mandrup-Poulsen, vores sønner, Christian og Peter og vores svigerdatter Anna Marie for interesse og ikke mindst tålmodighed.